

رسول الله ﷺ فرمودند:

«لَوْ كَانَ بَعْدِي نَبِيٌّ لَكَانَ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ».

اگر بعد از من پیغمبری می‌آمد آن کس عمر پسر خطاب بود. (ترمذی)

مطابق تقاضا و تمنای قلبی حضرت عمر فاروق رض و موافق با رأی ایشان بارها وحی الهی نازل شده است، لذا از آن مجموعه چند واقعه در این رساله گردآوری شده است.

موافقات حضرت عمر رض

گردآورنده:

مولانا محمد خیاء القاسمی

مترجم:

مولانا غلام محمد سربازی

این کتاب از سایت کتابخانه عقیده دانلود شده است.

www.aqeedeh.com

book@aqeedeh.com

آدرس ایمیل:

سایت‌های مفید

www.aqeedeh.com

www.nourtv.net

www.islamtxt.com

www.sadaislam.com

www.ahlesonnat.com

www.islamhouse.com

www.isl.org.uk

www.bidary.net

www.islamtape.com

www.tabesh.net

www.blestfamily.com

www.farsi.sunnionline.us

www.islamworldnews.com

www.sunni-news.net

www.islamage.com

www.mohtadeen.com

www.islamwebpedia.com

www.ijtehadat.com

www.islampp.com

www.islam411.com

www.videofarda.com

www.videofarsi.com

بسم الله الرحمن الرحيم

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۵
حكم نماز نفل در مقام حضرت ابراهیم ﷺ بر حسب خواهش حضرت فاروق اعظم ﷺ نازل شد.....	۷
رأی حضرت فاروق ﷺ نسبت به اسیران بدر.....	۷
دشمن جبرئیل دشمن خدا است، تأیید حضرت فاروق اعظم ﷺ.....	۹
موافقت رأی حضرت فاروق ﷺ با وحی آسمانی در باره حجاب ازدواج مطهرات.....	۱۱
موافقت حضرت فاروق اعظم ﷺ در مسأله نماز بر جنازه منافقان.....	۱۱
موافقت وحی الهی با رأی حضرت فاروق ﷺ در مسأله خمر (شراب).....	۱۳
آیات طلاق مطابق رأی حضرت فاروق ﷺ.....	۱۳
خدا «احسن الخالقین» است رأی حضرت فاروق اعظم ﷺ وحی الهی شد.....	۱۴
در واقعه افک رأی حضرت فاروق ﷺ مطابق وحی الهی بود.....	۱۴
رأی حضرت فاروق ﷺ در باره استغفار برای منافقین.....	۱۵
موافقت وحی الهی با رأی حضرت فاروق ﷺ در قتل بشر منافق.....	۱۶
لقب فاروقی	۱۷
حكم ممانعت خادمان از واردشدن به خانه‌ها در اوقات مخصوص موافق رأی حضرت فاروق ﷺ نازل شد.....	۱۸

حکم روی آوردن به سوی کعبه اللہ نیز به تمنا و تقاضای حضرت فاروق اعظم ﷺ مقرر شد	۱۹
موافقت حضرت پیغمبر ﷺ با حضرت فاروق اعظم ﷺ	۱۹
موافقت رأی حضرت فاروق ﷺ در مسأله قلم و دوات	۲۱
حرف آخر	۲۳
عرض مترجم	۲۵
مناجات به درگاه مجیب الدعوات از مولانا غلام محمد سربازی جملہ	۲۷

پیشگفتار

نحمدہ و نصلی علی رسولہ الکریم

قاتل مشرکین، امیر مؤمنان حضرت سیدنا فاروق اعظم رض آنچنان شخصیت بزرگی بودند که محدثین و مورخین صدھا کتاب در مناقب و فضایل او تحریر کرده‌اند، و این سلسله تا قیامت جاری خواهد بود، زیرا امت مسلمان یقین کامل دارد که دین مبین اسلام بوسیله صحابه کرام (رضوان اللہ علیہم أجمعین) از پیغمبر اسلام صلی اللہ علیہ وسلم به آنان رسیده است.

گروه صحابه (رضوان اللہ علیہم) پروانگان شمع نبوت و ستارگان درخشان آسمان رشد و هدایت بوده‌اند، اگرچه همه اصحاب رسول خدا صلی اللہ علیہ وسلم از نظر روشنایی و عظمت و جلالت یکتای زمانه هستند، اما آن مراتب و فضایلی که خلفای راشدین را حاصل است مثال آن در دنیا دیده نشده و نخواهد شد.

حضرت عمر فاروق رض اگرچه به اعتبار ترتیب خلافت، خلیفه دوم گفته می‌شود، اما از نظر بعضی امتیازات خصوصی در نظر نمایان‌تر می‌آید.

در این رساله چند واقعه بخدمت خوانندگان محترم اهدا و تقدیم می‌گردد، تا معلوم شود که حضرت فاروق اعظم رض از چه مقام و امتیاز والای برخوردار است.

حضرات مصلحین تصریح فرموده‌اند که موافق رأی حضرت فاروق رض وحی نازل شده است، بنده آن وقایع را در این رساله گردآورده، شرف و سعادت اشاعه آن را حاصل کردم:

گرقبول افتذ زهی عز و شرف

محمد ضیاء القاسمی

۲۴ رمضان المبارک ۱۳۸۹ هـ

حكم نماز نفل در مقام حضرت ابراهیم ﷺ بر حسب خواهش حضرت فاروق اعظم ﷺ نازل شد

سرور دو عالم ﷺ به قصد ادای حج عمره به مکه مکرمه تشریف بردہ بود، حضرت فاروق ﷺ نیز در این سفر مبارک همراہ ایشان بود. وقتی که از طواف کعبة الله فراغت یافتند، حضرت رسول اکرم ﷺ مقام ابراهیم را به همراهانش نشان داد، و آن سنگی است که هنگام تعمیر بیت الله حضرت ابراهیم ﷺ بر روی آن می‌ایستاد و بیت الله را تعمیر می‌کرد، و اثر هردو قدم مبارک حضرت ابراهیم خلیل الله ﷺ بر روی آن سنگ ثابت مانده است. به محض این که حضرت فاروق ﷺ نشان قدم حضرت خلیل الله را مشاهده کرد، بی‌قرار گشت و عرض کرد: «یا رسول الله! دل من می‌خواهد که دو رکعت نماز نفل بطور شکرانه در مقام ابراهیم بجا بیاورم».

حضرت جبرئیل ﷺ از آسمان نازل شد و گفت یا رسول الله! آنچه عمر ﷺ بر روی فرش می‌خواهد، خواست خدا بالای عرش نیز همان است؛ لذا آئه کریمۀ ذیل نازل شد:

﴿وَأَنْخِذُوا مِنْ مَقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلَّى﴾ [البقرة: 125]

«مقام ابراهیم را جای نماز قرار دهید، یعنی آنجا نماز بخوانید».

رأی حضرت فاروق ﷺ نسبت به اسیران بدر

غزوۀ بدر اولین جنگ باشکوه مسلمانان است که کمر کفر را شکست. حضرات صحابه ﷺ در این جنگ بقدرتی جانفشانی کردند که ملانکه عرش داد تحسین را سر دادند، خداوند متعال به مسلمانان فتح و پیروزی عنایت کرد. سران قریش و پیشوایان کفر را چنان شکست ذلت‌آمیزی نصیب شد که در تاریخ جهان صدمۀ بزرگتری از این برای کفار دیده نشده است.

افرادی چند از سران کفار به قتل رسیدند و ابو جهل لعین نیز که دشمن بزرگ اسلام بود به درک واصل گردید، و افراد سرشناس او به اسارت مسلمین درآمدند.

حضرت عباس عمومی آن حضرت و حضرت عقیل پسر عمومی آن حضرت علیهم السلام نیز که هنوز مسلمان نشده بودند، در گروه اسیران بودند.

در آن وقت مدینه منوره زندان سرایی نداشت، لذا پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم اسیران را به اهل مدینه تحويل داد و توصیه فرمود که از آن‌ها بخوبی نگهداری و غم‌خواری کنند. زندانیان از احسان و اخلاق اهل مدینه بسیار متأثر شده، در نتیجه مشرف به اسلام شدند، پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم جلسه شورایی را تشکیل دادند که با این زندانیان قریش چه رفتاری به عمل آید.

حضرت صدیق اکبر رض با عده‌ای دیگر اخذ فدیه و آزاد کردن زندانیان را نظر دادند، به دلیل این که شاید ایشان از اخلاق کریمانه و حسن سلوک مسلمانان متأثر شده در حلقه اسلام درآیند.

و باز آن اموالی که بطور فدیه از آن‌ها گرفته می‌شود برای فقرا و مجاهدین مسلمان و دیگر امور مسلمین خرج شود. آن حضرت علیهم السلام این رأی را تائید و تصویب کرد و به آزادی اسیران دستور صادر فرمود.

از طرفی دیگر حضرت فاروق اعظم رض با این نظر مخالف بود و عرض کرد: يا رسول الله! این‌ها اسیرانی‌اند که شب و روز در مخالفت اسلام سرگرم و فعال بودند، آنچنان که سرزین مکه را برای مسلمانان تنگ کرده، نگذاشتند صدای توحید و یکتاپرستی بلند شود، امروز که چنین فرصتی بدست ما رسیده، باید که این دشمنان خدا و رسول را از صفحه هستی نیست و نابود کنیم.

پس رأی من این است که به ما دستور دهید تا هریک از ما خویشاوند خود را با دست خود بقتل برسانیم.

سبحان الله! حضرت فاروق ﷺ بر دشمنان اسلام چقدر شدید بود، بطوری که دیدن دشمنان اسلام را بر روی زمین نمی‌پسندید.

خلاصه وقتی که حضرت فاروق اعظم ﷺ رأى خود را به حضور رسالت عرض کردند، بلاfacله وحی الهی برای تأیید آن بر پیامبر اکرم ﷺ نازل گشت. چنانکه خداوند متعال می‌فرماید:

﴿مَا كَانَ لِتَبْيَّنِ أَن يَكُونَ لَهُ وَأَسْرَى حَتَّى يُشْخَنَ فِي الْأَرْضِ ثُرِيدُونَ عَرَضَ الدُّنْيَا وَاللَّهُ يُرِيدُ الْآخِرَةَ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ﴾ [الأنفال: ۶۷].

«برای پیامبر سزاوار نیست که اسیران رانگاه داشته باشد، تا این که خوب خونریزی کنند بر روی زمین، شما اسباب و سامان دنیا را می‌خواهید و خدا آخرت را می‌خواهد، خدا غالب و باحکمت است.»

وقتی که این آیه نازل شد، پیامبر اکرم ﷺ و صدیق اکبر ﷺ به گریه درآمدند، سپس آن حضرت ﷺ ارشاد فرمودند:

«الْوَنَزَلَ عَذَابٌ مِنَ السَّمَاءِ مَا نَجَأَ مِنْكُمْ غَيْرُ عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ». «یعنی اگر از آسمان عذاب نازل می‌شد، بجز حضرت عمر ﷺ کسی دیگر از شما نجات نمی‌یافت.»

پس معلوم شد که رأى حضرت فاروق اعظم ﷺ راجع به اسیران بدر مطابق با وحی الهی بود.

دشمن جبرئیل دشمن خدا است، تأیید حضرت فاروق اعظم ﷺ

حضرت فاروق اعظم ﷺ زمینی در مدینه منوره داشت که گاهی اوقات به آنجا تشریف می‌برد.

در بین راه مکتبی از یهودیان بود، حضرت فاروق اعظم ﷺ سر راه خود ابتدا به آن مکتب می‌رفت و محاسن اسلام را با یهودیان در میان می‌گذاشت، و بدین ترتیب به دعوت و تبلیغ می‌پرداخت تا یهودیان را به اسلام مایل گرداشد.

روزی یهودیان به ایشان گفتند: ای عمر، شما آدم خوب و فهمیده‌ای هستید، کاش که دین ما را قبول می‌کردی.

حضرت فاروق ﷺ جواب دادند: خیر، بلکه دین شما منسوخ و قابل ترکدادن است. رفت و آمد من در مکتب شما فقط برای این بوده تا صداقت و حقانیت اسلام و پیغمبر اسلام از تورات شما معلوم گردانم. سپس از یهودیان پرسید که نسبت به حضرت جبرئیل عقیده شما چیست؟ آن‌ها گفتند که جبرئیل دشمن ماست، زیرا آن همه مصائب و عقوباتی که بر پدران گذشته ما می‌آمد، همه از جانب جبرئیل بوده که سخنان پدران را گوش می‌کرد و سپس به خدا منتقل می‌ساخت، بدین ترتیب پدران ما به مصیبت‌های گوناگون مبتلا شدند. البته ما میکائیل را دوست داریم، جبرئیل جانب دست راست خداست، حال آن که میکائیل دست چپ خدا قرار دارد.

حضرت فاروق ﷺ گفتند: اکنون که خود شما قبول دارید که جبرئیل مقرب‌ترین فرشتگان است، زیرا جانب دست راست خدا قرار گرفته، در این صورت دشمنی کردن با جبرئیل، دشمنی با خدا و رسول خدا است.

فاروق اعظم ﷺ پس از دعوت و تبلیغ و این گفت و شنید وقتی به خدمت اقدس پیامبر اکرم ﷺ حاضر شد، جبرئیل ﷺ آیه ذیل را فرود آورد:

﴿قُلْ مَنْ كَانَ عَدُوًا لِّجِبْرِيلَ فَإِنَّهُ وَنَزَّلَهُ وَعَلَىٰ قَلْبِكَ يَإِذْنِ اللَّهِ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًىٰ وَبُشْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ﴾ [آل‌بقرة: ۹۷]

«بگو هر که دشمن جبرئیل باشد، (باید از غصه بمیرد) زیرا اوست که این قرآن را به فرمان خدا بر قلب شما نازل کرده است، در حالی که تصدیق کننده کتب سابق است و برای مؤمنان هدایت و بشارت است».

امام فخرالدین رازی در تفسیر کبیر و علامه ابن حجر عسقلانی در فتح الباری مطبوعه انصاری دهلي در شأن نزول این آیه می‌نویسنند، و در حدیث شریف نیز آمده است که هنگام نزول این آیه حضرت پیغمبر اکرم ﷺ به حضرت فاروق گفتند که:

«لَقْدْ وَافَقَكَ رَبُّكَ يَا عُمَرَ».

یعنی: «ای عمر رض پروردگاری تو موافق نمود».

موافقت رأی حضرت فاروق رض با وحی آسمانی در باره حجاب ازدواج مطهرات

در آن زمان که حکم حجاب ازدواج مطهرات نازل نشده بود، عموم مسلمانان بدون تکلف در خانه‌های آن حضرت علیه السلام رفت و آمد داشتند، و ازواج مطهرات نیز بوقت نیاز از خانه‌ها بیرون می‌رفتند.

حضرت فاروق اعظم رض همیشه عرض می‌کرد یا رسول الله! رفت و آمد عموم مردم در خانه‌هایتان صلاح نیست. لهذا اگر مردم از واردشدن و ازواج مطهرات از بیرون آمدن از خانه‌ها جلوگیری شوند بهتر است، چون آن حضرت علیه السلام در این باره منظر وحی الهی بود خاموش ماند تا این که مطابق رأی حضرت فاروق رض آیه ذیل نازل شد:

﴿وَإِذَا سَأَلُوكُمْ هُنَّ مَتَّعًا فَسُكُونُهُنَّ مِنْ وَرَاءِ حِجَابٍ﴾ [الأحزاب: ۵۳].

«هرگاه از ازواج مطهرات چیزی را خواستید از پشت پرده بخواهید».

﴿وَقَرْنَ فِي بُؤُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْ الْجَاهِلِيَّةَ الْأُولَى وَأَقْمَنَ الْصَّلَوةَ وَأَتَيَنَ الْزَكَوَةَ وَأَطِعْنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ﴾ [الأحزاب: ۳۳].

«قرار بگیرید در خانه‌هایتان و ظاهر نکنید زینت‌ها را مانند ظاهر کردن در زمانه جاهلیت گذشته، برپا دارید نماز را و بدھید زکات را و اطاعت خدا و رسول خدا کنید».

موافقت حضرت فاروق اعظم رض در مسأله نماز بر جنازه منافقان

وقتی که عبدالله بن ابی منافق بیمار شد، آن حضرت علیه السلام به عیادتش تشریف برد.

او درخواست کرد یا رسول الله ﷺ هرگاه بمیرم خودتان بر جنازه من نماز بخوانید، آن حضرت ﷺ خاموش ماند و مراجعت فرمود. سپس آن منافق بخدمت آن حضرت ﷺ پیغام فرستاد که جامه مبارکتان را مرحمت فرمائید تا مرا در آن کفن کنند.

آن حضرت ﷺ از راه شفقت جامه‌اش را برای او فرستاد، ولی آن منافق پیغام فرستاد که آن جامه‌ای را می‌خواهم که بر بدن شما رسیده باشد.

دوباره آن حضرت ﷺ جامه را از تن مبارک کشیده، برای او فرستاد.

در این هنگام حضرت فاروق اعظم ﷺ عرض کرد: یا رسول الله! این منافق سزاوار جامه مبارک شما نیست.

پیامبر اکرم ﷺ گفت: «ای عمر جامه من به این منافق سودی نخواهد بخشید، البته منظور من فقط دلجویی قوم اوست، تا به دین اسلام درآیند».

بالاخره چون آن منافق فوت کرد، پرسش حضرت عبدالله که مؤمن مخلصی بود آمد و عرض کرد یا رسول الله! بر جنازه پدرم نماز بخوان.

آن حضرت ﷺ به قصد نماز بر جنازه‌اش روانه گشت. حضرت فاروق ﷺ جلو رفته و عرض کرد: «یا رسول الله علی عدو الله؟ فَنَزَّلْتُ». یعنی: ای پیغمبر خدا! بر جنازه دشمن خدا نماز می‌خوانید؟.

سپس آیه کریمه ذیل نازل شد:

﴿وَلَا تُصلِّ عَلَى أَحَدٍ مِّنْهُمْ مَّاتَ أَبَدًا وَلَا تَقْعُمْ عَلَى قَبْرِهِ إِنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ﴾

[التوبه: 84].

«هرگز نماز مخوان بر جنازه هیچیک از این منافقین هرگاه بمیرد، و بر قبرش برای دعاخواندن مایست، زیرا این‌ها منکر خدا و رسول خدا شده‌اند».

بعضی از مفسرین می‌گویند که نزول این آیه قبل از خواندن نماز جنازه است، و بعضی می‌گویند که نماز جنازه را خوانندند و بعد از آن آیه منع نازل شد.

به هر حال، این امر مسلم است که آیه کریمه موافق رأی حضرت فاروق نازل شده است، چنانکه امام فخرالدین رازی در تفسیر کبیر می‌نویسد که این آیه کریمه از موافقات حضرت عمر است.

موافقت وحی الهی با رأی حضرت فاروق در مسأله خمر (شراب)

از قرآنکریم معلوم می‌شود که دستور خمر تدریجاً نازل شده است، روزی حضرت فاروق با نهایت تصرع و زاری به بارگاه خداوند التماس و دعا کرد که: «اللَّهُمَّ يَبْيَنْ لَنَا فِي الْخَمْرِ بَيَانًا شَافِيًّا».

یعنی: خداوندا! بیان فرما برای ما مسأله شراب را بطوری که واضح و تسلی بخش باشد. در اثر دعای حضرت فاروق حضرت جبرئیل آیه ذیل را (از سوره مائده) برای آن حضرت فرواد آورد: «يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءامَنُوا إِنَّمَا الْحُمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْلَامُ رِجْسٌ مِّنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعْلَكُمْ تُفْلِحُونَ» [المائدہ: ۹۰]. «ای مؤمنان همانا شراب و قمار و نشانه‌های معبدان باطل و تیرهای فال پلیداند، از کردار شیطان، پس احتراز کنید از آن تا رستگار شوید». از این آیه کریمه نیز ثابت شد که نسبت به شراب، وحی الهی مطابق رأی حضرت عمر فاروق نازل شده است.

آیات طلاق مطابق رأی حضرت فاروق

حضرت فاروق از ازواج مطهرات را نصیحت کرد که از حضرت پیغمبر تقاضای بیجا نکنند و نفقة ما لا یطاق نخواهند، مبادا که این عمل منجر به طلاق شان گردد. همان کلماتی که حضرت فاروق در نصیحت به آن‌ها بکار برد، خداوند متعال آن کلمات را بدون کم و کاست در سوره تحريم نازل فرمود:

﴿عَسَىٰ رَبُّهُ إِنْ طَلَقَكُنَّ أَنْ يُبَدِّلَهُ وَأَرْوَاجًا خَيْرًا مِنْكُنَّ مُسْلِمَاتٍ مُؤْمِنَاتٍ فَلَيَتَتِ
تَبِيَّبَتِ عَلِيَّاتٍ سَتَبِحَتِ تَبِيَّبَتِ وَأَبْكَارًا﴾ [التحريم: ۵].

«ای زنان پیامبر گرامی ﷺ! اگر پیامبر اکرم ﷺ شما را طلاق دهد امید می‌رود که پروردگار او در عوض شما، بهترین زن را به او خواهد داد و موصوف به این صفات زنان فرمان برند، باوردارند، دعاکنند، توبه کنند، عبادت گذارند، و روزه گیرند از بیوه‌زنان و دختران و دوشیزه‌گان».»

حضرات مفسرین بطور وضوح بیان فرموده‌اند که حضرت فاروق ﷺ به همین کلمات آیه از ازواج مطهرات (رضی الله عنہن) را نصیحت کرده بود که متعاقب آن آیه فوق نازل گردید.

خدا «احسن الحالین» است رأی حضرت فاروق اعظم ﷺ وحی الهی

شد

وقتی که آیه کریمه ذیل نازل شد:

﴿وَلَقَدْ حَلَقْنَا إِلَيْنَسَنَ مِنْ سُلَالَةٍ مِنْ طِينٍ﴾ [المؤمنون: ۱۲].

«همانا آفریدیم ما آدمی را از خلاصه گلی.»

فوراً حضرت فاروق گفت:

«فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ». «پس بسیار بابرکت است خدا که بهترین سازندگان است». به محض این کلمات بر زبان حضرت فاروق ﷺ جاری شد، وحی الهی بدون کم و کاست، همانطور بر رسول گرامی‌اش نازل گشت.

در واقعه افک رأی حضرت فاروق ﷺ مطابق وحی الهی بود

هنگام مراجعت از عزوہ بنی مصطلق آن تهمتی را که منافقین بر مادر مؤمنان حضرت عایشه صدیقه طاهره (سلام الله علیها) زدند، در تاریخ جهان درد و تأسف بزرگی است، این واقعه در قرآن و حدیث به تفصیل وارد شده است.

حضرات صحابه و سرور دو عالم ﷺ از این حرکت زشت منافقین بسیار رنجیده خاطر و غمناک گشتند.

حضرت عایشه صدیقه از شدت این صدمه سخت بیمار شد. حضرت نبی کریم ﷺ راجع به این قضیه از صحابه کرام مشورت خواستند. اتفاقاً حضرت علی مرتضی ﷺ از جمله آن‌ها بود، همه صحابه قول منافقین را مورد تردید و تکذیب قرار دادند و از برائت و پاکدامنی حضرت عایشه صدیقه سخن گفتند.

هنگامی که پیامبر اکرم ﷺ از حضرت عمر فاروق ﷺ مشورت خواست، حضرت فاروق اعظم در جواب عرض کرد: «مَنْ زَوَّجَكُهَا؟». یعنی چه کسی عایشه ﷺ را در نکاح تو درآورده است؟ قال الله، فرمود: خداوند متعال او را به نکاح من درآورده است. فاروق اعظم فوراً عرض نمود که: «سُبْحَانَكَ هَذَا بُهْتَانٌ عَظِيمٌ». خدا پاک است، این تهمتی بزرگ است.

به محض این که این کلمات بر زبان حضرت فاروق اعظم جاری گشت، وحی الهی مطابق آن بر پیامبر گرامی اش نازل شد. پس معلوم شد که خداوند متعال رأی حضرت فاروق ﷺ را نسبت به برائت و پاکدامنی حضرت عایشه مادر مؤمنان ﷺ تائید فرمود.

رأی حضرت فاروق ﷺ در باره استغفار برای منافقین

عبدالله بن ابی منافق پسری داشت بنام عبدالله که مرد مؤمن و مخلصی بود، بسیار کوشش می‌کرد که پدرش مسلمان شود. لیکن نعمت اسلام نصیبیش نشد، پسرش عبدالله از آن حضرت ﷺ درخواست کرد که برای پدرم استغفار و طلب آمرزش بفرما.

پیامبر اکرم ﷺ برای دلجویی پسرش که مؤمن مخلصی بود، استغفار و دعا را آغاز فرمود. چون حضرت فاروق ﷺ دعا را شنید، عرض کرد: يا رسول الله! اگر شما برای این منافق دعا بخوانید یا نخوانید یکسان است، ایمان نصیبیش نخواهد شد ولو این که برای او

هفتاد مرتبه دعا و استغفار کنید، همانگونه که حضرت عالی بهتر می‌دانید، او مورد مغفرت خداوند متعال قرار نخواهد گرفت.

از یک طرف حضرت فاروق ﷺ آن کلمات را داشت عرض می‌کرد که از طرف دیگر وحی الهی مطابق رای فاروق اعظم ﷺ بر پیامبر گرامی اش نازل گشت.
چنانکه رب العالمین ارشاد فرمود:

﴿سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أَسْتَغْفِرُ لَهُمْ أَمْ لَمْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ لَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ﴾ [المنافقون: ۶].

«یکسان است که برای ایشان طلب مغفرت کنی یا طلب مغفرت نکنی، خداوند متعال ایشان را هرگز نخواهد بخشید».

علامه هیشمی در مجمع الزواید این آیه را نیز از موافقات حضرت عمر فاروق ﷺ به شمار آورده است.

موافقت وحی الهی با رأی حضرت فاروق ﷺ در قتل پسر منافق

در شهر مدینه منوره منافقی بود بنام پسر که با یکی از یهودیان اختلافی داشت. یهودی گفت: این اختلاف را پیش حضرت محمد ﷺ می‌بریم تا بین ما داوری نماید. منافق گفت: پیش عالم یهود، کعب بن اشرف برویم: یهودی قبول نکرد، زیرا می‌دانست که کعب از او رشوه گرفته و حق او را ضایع خواهد کرد، سرانجام این اختلاف را به خدمت حضور اکرم ﷺ بردند. بعد از شنیدن دلایل طرفین آن حضرت ﷺ حق را برای یهودی ثابت فرمود و منافق محروم برگشت.

چون آن دو از مجلس بلند شدند، منافق گفت: این اختلاف را برای بار دوم پیش حضرت عمر ﷺ ببریم تا او داوری نماید، او با این تصور گمان می‌کرد که حضرت عمر ﷺ حق را به مسلمان منافق خواهد داد و بر یهودی خشم خواهد گرفت، ولی آن یهودی یقین کامل داشت که حکم حضرت فاروق با حکم پیامبر اکرم ﷺ موافق خواهد بود و برای بار دوم هم برنده

خواهد شد. خلاصه به اتفاق یکدیگر به عدالت فاروقی حاضر شدند. یهودی تمام ماجرا را بیان کرد، در ضمن این را هم گفت که آن حضرت ﷺ حق را به من داده است، لیکن منافق راضی نشده، دوباره آن اختلاف را پیش شما آوردیم.

حضرت فاروق از بشر منافق پرسید که آیا سخنان یهودی درست است؟ منافق ان را تصدیق نمود. بالاخره حضرت فاروق فرمود: اکنون بین شما داوری خواهم کرد، بطوری که شمشیر از خانه آورد و گفت: هر که حکم و داوری حضرت محمد ﷺ را قبول ندارد، شمشیر عمر داوری و فیصله او را چنین خواهد کرد که سر او قابل دیدن نیست.

پس با شمشیر سر منافق را از تنش جدا ساخت، این داوری حضرت فاروق اعظم ﷺ چنان مبتنی بر حق و صداقت بود که آیه کریمه ذیل برای تأیید آن نازل شد:

﴿فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا﴾ [النساء: ۶۵].

«قسم به پروردگار تو که ایشان ایمان نمی‌آورند تا این که تو را حاکم خود قرار دهنده، در آن اختلافی که بین ایشان رخ می‌دهد، سپس نیابند در دل‌های خویش هیچ نوع تنگی را از آنچه تو حکم کردی، و آن حکم را بخوشی قبول دارند.»

در تفسیر ابن جریر طبری جلد پنجم و تفسیر کبیر چاپ مصر جلد سوم صفحه ۲۵۳ این آیه را نیز موافقات حضرت عمر ﷺ به شمار آورده‌اند.

لقب فاروقی

لقب فاروقی، لقبی است که از جانب رب العالمین به حضرت فاروق اعظم ﷺ عطا شده است، و برای همیشه در تاریخ جهان به فاروق اعظم ﷺ موسوم گشت. علمای کرام فاروق را جداگانه بین حق و باطل معنی و ترجمه کرده‌اند.

حکم ممانعت خادمان از واردشدن به خانه‌ها در اوقات مخصوص موافق رأی حضرت فاروق ؓ نازل شد

روزی حضرت فاروق اعظم ؓ در خانه خودش استراحت می‌کرد که ناگهان غلام پیامبر اکرم ﷺ وارد خانه شد و پیغام داد که آن حضرت ﷺ تو را خواسته است. حضرت فاروق را واردشدن غلام در خانه بدون اجازه ناپسند آمد، و در دل خود تمنا کرد که کاش خداوند متعال خادمان را از واردشدن ناگهانی و بدون اجازه در اوقات مخصوص ممنوع سازد.

او در حالی که این تمنا را در دل داشت، به خدمت پیغمبر گرامی ﷺ حاضر شد.
در آن ساعت آیه ذیل از سوره نور نازل شد:

﴿يَتَأْيِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لِيَسْتَعْذِنُكُمُ الَّذِينَ مَلَكُتُ أَيْمَانُكُم﴾ [النور: 58].

«ای مؤمنان! باید اجازه بگیرند از شما آنان که مالک شده است دست‌های راست شما یعنی غلامان و کنیزان و نیز آنان که بعد احتلام نرسیده‌اند از شما سه وقت مخصوص: ۱- پیش از نماز فجر. ۲- وقت نیمروز که برای استراحت لباس را از تن درمی‌آورید. ۳- بعد از نماز عشاء. این سه وقت مخصوص برای خلوت شماست.»

حضرت فاروق ؓ چون دید که خدای تعالی مطابق آرزویش آیه کریمه را نازل فرموده، و خادمان را از واردشدن به خانه‌ها در اوقات مخصوص ممنوع ساخت، فوراً سجده شکر را بجای آورد.

آن حضرت ﷺ دید که حضرت فاروق بسیار شاد و خوشحال بنظر می‌رسد، جریان را از ایشان پرسید. حضرت فاروق تمام واقعه را به عرض مبارک رسانید.

آن حضرت ﷺ از شنیدن آن بسیار مسروور گشت و فرمود: بی‌شک خدای تعالی شخص عفیف و باحیا را دوست دارد.

امام رازی رحمۃ اللہ علیہ این آیه کریمه را نیز از موافقات حضرت عمر ؓ به شمار آورده است.

حکم روی آوردن به سوی کعبه الله نیز به تمبا و تقاضای حضرت فاروق اعظم ﷺ مقرر شد

در هنگام قیام به سوی مکه مکرمه حضرت پیغمبر ﷺ طوری نماز می خواند که بیت الله و بیت المقدس هردو را قبله قرار می داد، اما چون به مدینه منوره تشریف آوردند، این امر مشکل آمد که در یک نماز به دو قبله متوجه شوند، زیرا بیت المقدس از مدینه منوره به طرف شمال و بیت الله به جانب جنوب واقع است. به همین سبب استقبال به دو قبله در یک نماز دشوار آمد، و نیز یهود مدینه به طرف بیت المقدس نماز می خواندند. بنابراین، پیامبر اکرم ﷺ با یارانش در مدت نوزده ماه جانب بیت المقدس نماز را ادا می کردند.

تمنای قلبی آن حضرت ﷺ نمازخواندن به جانب بیت الله بود و انتظار داشت که حکم تحويل قبله نازل شود، تا این که روزی حضرت فاروق اعظم ﷺ عرض کرد یا رسول الله! بیت الله که تعمیریافتۀ حضرت خلیل الله است، دلم می خواهد که قبله مسلمین شود. سپس دست‌ها را بلند کرده به بارگاه رب العالمین دعا نمود که بار الها! تمایم را شرف قبولیت عنایت فرما.

دیری نگذشت که حضرت جبرئیل ﷺ آیه ذیل را برای پیامبر گرامی نازل فرمود:

﴿قَدْ نَرَى تَقْلِبَ وَجْهِكَ فِي السَّمَاءِ فَلَنُوَلِّنَّكَ قِبْلَةً تَرْضَلَهَا فَوْلَى وَجْهَكَ شَطَرَ الْمَسْجِدِ الْحُرَامِ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُوا وَجْهَكُمْ شَطَرَهُ﴾ [البقرة: 144].

«بی‌شک می‌بینیم ما گشتن صورت شما را جانب آسمان، البته می‌گردانم تو را به آن قبله‌ای که پسندش خواهی کرد. پس بگردان صورت خود را جانب مسجد حرام، و هرجا که باشید بگردانید صورت‌های تان را جانب آن».»

امام فخرالدین رازی این آیه را نیز از موافقات حضرت عمر ﷺ شمرده است.

موافقت حضرت پیغمبر ﷺ با حضرت فاروق اعظم ﷺ

روزی سرور دو عالم علیهم السلام در جلسه صحابه کرام تشریف داشتند که ناگهان از جلسه بلند شدند و به جایی رفتند.

چون در مراجعت آن حضرت علیهم السلام تأخیر شد، حضرات صحابه پریشان شدند که مبادا دشمنی برای ایشان مزاهمت ایجاد کند.

برای جستجوی آن حضرت علیهم السلام بیرون آمدند. حضرت ابوهریره رض نیز برای جستجو بیرون آمده به کنار باغ قبیله بنی نجار رسید، خواست در باغ داخل شود از جوی کوچکی که از زیر دیوار آن باغ بود، داخل شد. دید که آن حضرت علیهم السلام در باغ تشریف دارند.

حضرت ابوهریره رض تمام ماجرا را به عرض مبارک رسانید، و گفت حضرات صحابه در جستجوی شما بیرون آمده‌اند، برای همین خدمت شما حاضر شدم و دیگر صحابه نیز حاضر خواهند شد. آن حضرت علیهم السلام هردو کفش مبارک خود را به عنوان نشانی به ابوهریره رض مرحوم فرمود و گفت: برو و هر که را در بیرون باغ ملاقات می‌کنی، در حالی که کلمه توحید را به صدق و اخلاص خوانده باشد، بشارت بهشت را به او بده. حضرت ابوهریره رض می‌گوید: اول کسی را که ملاقات کردم حضرت فاروق رض بود. پرسید ای ابوهریره این کفش‌ها را از کجا آورده‌ای؟ من عرض کردم، این‌ها کفش‌های آن حضرت علیهم السلام هستند که بطور نشانی به من داده، تا هر که کلمه توحید را به اخلاص خوانده باشد بشارت بهشت را به او بدهم. حضرت فاروق چنان سیلی محکمی بر سینه‌ام نواخت که از پشت به زمین افتادم.

سپس حضرت فاروق رض گفت: برگرد، ناچار برگشتم، دیری نگذشت که حضرت فاروق نیز به خدمت آن حضرت رسید. آن حضرت علیهم السلام از حضرت عمر رض پرسید چرا این کار را کردی؟ حضرت فاروق عرض کرد یا رسول الله! از این نوع بشارت‌ها مردم سست شده، اعمال صالح انجام نخواهند داد. به همین سبب ابوهریره را برگرداندم. آن حضرت علیهم السلام رأی حضرت فاروق را تأیید و تصویب فرمود و گفت: ای ابوهریره این بشارت را به مردم مگو.

از این حدیث معلوم شد که سرور دو عالم علیهم السلام رأی حضرت فاروق رض را مورد موافقت و تأیید قرار داد. به همین سبب ملا علی قاری حنفی رحمه اللہ این را نیز از موافقات حضرت عمر رض به شمار آورده است.

موافقت رأی حضرت فاروق رض در مسأله قلم و دوات

در کتب احادیث این روایت آمده است که حضرت رسول الله صلی اللہ علیہ و آله و سلم در بیماری وفات خود ارشاد فرمودند: قلم و دوات بیاورید تا برایتان چیزی بنویسم. حضرت فاروق عرض کرد: «حَسْبُنَا كِتَابُ اللَّهِ». یعنی کتاب خدا برای ما کافی است در پرتو نور آن زندگانی خود را بسر خواهیم برد. آن حضرت علیهم السلام جواب حضرت فاروق را شنید و بار دیگر قلم و دوات طلب نفرمود.

معلوم می‌شود که این فرمایش آن حضرت علیهم السلام مبنی بر امتحان بود و الا هرگز فروگذار نمی‌کرد، و از جواب حضرت فاروق بقدرتی مطمئن و مسروور گشت که قلم و دوات را دوباره نخواست، بلکه رأی حضرت فاروق را تأیید فرمود.

حرف آخر

فضایل و مناقب حضرت فاروق اعظم ﷺ در بسیاری از کتب احادیث موجود است، اما در این فرست هدف فقط آوردن چند واقعه است که وحی الهی مطابق رأی حضرت فاروق نازل شده، یا این که حضرت پیغمبر ﷺ رأی حضرت فاروق اعظم ﷺ را تأیید و تصویب فرموده است.

این چند واقعه را از تاریخ الخلفاء تألیف علامه جلال الدین سیوطی رحمه اللہ علیہ و الفاروق تألیف حضرت مولانا سید احمد شاه بخاری انتخاب کرده، در این رساله تحریر نمودم.
از علمای کرام تقاضا دارم که اگر از این نوع وقایع بیشتری در قرآن یا احادیث به مشاهده تان رسیده است، بنده را مطلع سازند بسیار سپاسگزار خواهم شد.

عرض مترجم

رساله موافقات حضرت عمر ﷺ چون در بیان رأى پر حکمت حضرت فاروق اعظم رض اختصاص دارد، شعر یکی از بزرگان دین که مشتمل بر مدح هر چهار یار است در ذیل رساله افزودم تا به ذکر خیر هر چهار یار رسول الله، خوانندگان را ذوق بیشتر میسر گردد، و در حسن رساله بیفزاید و در ضمن شمهای از عقاید و جذبه محبت اهل سنت نسبت به خلفای اربعه و اهل بیت نبوت نمایان گردد.

شعر

صدیق عکس حسن جمال محمد است
فاروق ظل جاه و جلال محمد است
عثمان ضیاء شمع جمال محمد است
حیدر بهار باغ خصال محمد است
اسلام ما اطاعت خلفای راشدین
ایمان ما محبت آل محمد است

مناجات به درگاه مجیب الدعوات از مولانا غلام محمد سربازی حَفَظَهُ اللَّهُ

حمد بی حدوثنای بی شمار
مر خدای خالق لیل و نهار
بعد از آن نعمت و درود لائعته
بر رسول پاک الله الصمد
رحمت بی انتهای کردگار
باد بر اولاد و اصحاب کبار
یا الٰہی بـالنَّبِیِّ الْأَطْهَرِ
رحمت فرمابه ازوج النبی
تابعین و نیز تبع تابعین
رَبَّنَا وَارْحَمْ عَلَیْهِمْ أَجْمَعِینَ
دست ما بالاست از بهر دعا
خالیش واپس مگردان ای خدا
یا الٰہی کرده ام ظلم کثیر
عفو کن ما را بظلم ما مگیر
ای خدا ما را ز درگاهت مران
از طفیل خاتم پیغمبران
ای خدا از شر نفس پر شرور
ای خدا از مکر شیطان غرور
در پناه خود بده ما را امان
در طفیل سرور هردو جهان
از خلاف و از خیانت بازدار

در عبادت هر زمان چالاک دار
 نیست مارا دسترس براین و آن
 دستگیر ماتویی ای مستغان
 موت مانزدیک و فکر مابعید
 رَبَّنَا اجْعَلْ مَوْتَنَا مَوْتَ السَّعِيدِ
 چون رود از دست مدار الغرور
 رَبَّنَا أَبْدِلْ لَنَا دارَ السُّرُور
 رَبَّنَا ارْحَمْنَا بِقُرْآنِ الْكَرِيمِ
 رَبُّنَا عَلَى دِينِ الْقَوِيمِ
 ای خدامگذار مارا دربادر
 کن زنعمای دو عالم به رهور
 ای خداما بندگان خاکسوار
 در دو عالم رحمت امیدوار
 تکیه گاهی نیست مارا غیر تو
 در کلامت گفته ای لا تقطروا
 يا الهی حال من گشته تباہ
 صورتم از معصیت گشته سیاه
 آب رحمت را بروی من پاش
 زنگ عصیان راز قلب من تراش
 کن منور قلبم از نور یقین
 بر تنم پوشان لباس متقین
 رَبُّ زَدَنَا عِلْمَنَا عَلَمَنَا كَثِير
 ذَلِكَ فَضْلٌ مِنَ اللَّهِ الْكَبِير

تو خدای بی نیازی، ما گدا
 بانیازان را تقوئی حاجت رو
 در دو عالم حاجت ما کن تمام
 جنة الفردوس کن ما را مقام
 هست شیطان در پی ایمان ما
 نیست ما را غیر ذاتت ملتجا
 رد کنی فریاد ما را یا قبول
 دست ما بسته به دامان رسول
 ای خدا ماراز سوء خاتمه
 ده امانت بر آبروی فاطمه
 ای خدا بر عزت حسن و حسین
 غازیان بدرو احدهم هم حنین
 ربنا اجعلنا عبادا صالحين
 نجنا من كيد قوم الکافرين
 رب اشركنا دعاء المؤمنين
 رب الحق باق يوم المفلحين
 ربنا وأسألكنا يوم الجزاء
 ربنا لا تخزننا يوم الجزاء
 شد مناجاتم بعون الله تمام
 بر محمد وآل واصحابش سلام
 وآخر دعوانا أن الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على سيدنا محمد وصحيه أجمعين
 برحمتك يا أرحم الرحيمين آمين.

مولانا غلام محمد سربازی